

Tillsyn- och tillståndsplan 2019-2022

Dokument: 1 Policy
Nr: STY-3236
Datum: 2019-02-13
Fastställd av: Direktionen 2019-02-13, § 5
Reviderad:

Tillsyn enligt lag om skydd mot olyckor

Tillsyn och tillståndsgivning enligt lag om brandfarliga och explosiva varor

Revideringar

Datum	Reviderad av	Omfattning

Innehållsförteckning

1.	Inledning och avgränsning.....	3
2.	Delegation	3
3.	Regler för myndighetsutövning.....	3
3.1	Legalitetsprincipen	3
3.2	Likhets- och objektivitetsprincipen	3
3.3	Proportionalitetsprincipen	4
3.4	Förbud mot konsultverksamhet	4
3.5	Kvalitet och professionalism.....	4
4.	Tillsynstyper.....	4
4.1	Regelbunden tillsyn	4
4.2	Annan tillsyn	5
4.3	Samplanerad tillsyn	5
5.	Tillsyn enligt LSO.....	6
5.1	Tillsyn skäligt brandskydd, LSO 2 kap. 2§	6
5.2	Tillsyn skriftlig redogörelse, LSO 2 kap. 3§	9
5.3	Tillsyn farlig verksamhet, LSO 2 kap 4§	10
5.4	Sotning och brandskyddskontroll, LSO 3 kap 4§.....	10
6.	Tillsyn enligt LBE.....	12
6.1	Tillsyn hantering och överföring, LBE 6-11§§	12
7.	Tillsyn volymmål	15
8.	Uppföljning av tillsynsverksamheten	15
9.	Tillståndsprövning enligt LBE.....	16
9.1	Tillståndstider brandfarliga varor	16
9.2	Tillståndstider explosiva varor	17

1. Inledning och avgränsning

Denna tillsyns- och tillståndsplan reglerar den myndighetsutövning som Räddningstjänsten Enköping-Håbo (RTJ) utövar på uppdrag av medlemskommunerna. Planen reglerar också den rengöring (sotning) och brandskyddskontroll som sotningsentreprenören utför på uppdrag åt medlemskommunerna.

Planen omfattar allmänna regler för myndighetsutövning, frister för tillsyn, brandskyddskontroll och sotning samt anvisningar gällande tillståndstid för beslut med avseende på brandfarliga och explosiva varor.

Planen omfattar inte specifika riktlinjer eller detaljerade anvisningar för tillsyns- eller tillståndsprocesserna. Sådana riktlinjer och anvisningar upprättas och beslutas i verksamheten av processägaren för processen Myndighetsutövning.

Planen omfattar inte avgiftsbestämmelser. För avgiftsbestämmelser hänvisas till RTJ:s taxa som årligen beslutas av medlemskommunernas kommunfullmäktige.

Planen omfattar inte heller regler för kompetens hos den personal som utför uppgifter enligt denna plan. Kompetenskrav regleras i medlemskommunernas handlingsprogram¹ för förebyggande verksamhet som för varje ny mandatperiod beslutas av räddningsförbundets direktion.

2. Delegation

Tillsyn och tillståndsprövning får endast utföras av den som personligen delegerats denna arbetsuppgift. Regler för delegation återfinns i förbundets delegationsbestämmelser.

3. Regler för myndighetsutövning

3.1 Legalitetsprincipen

Legalitetsprincipen innebär att myndigheters maktutövning måste ha författningsstöd. Tillsynsverksamheten ska alltså inte vara slumpmässig eller godtycklig. Det finns dock utrymme i LSO för bedömningar som kan ligga utanför tydligt författningsstöd.

3.2 Likhets- och objektivitetsprincipen

Likhets- och objektivitetsprincipen anger att lika fall ska behandlas lika och att myndighetsbeslut ska vara sakliga och opartiska. Beslut får bara grundas på sådana omständigheter som enligt gällande författningar ska beaktas. Med detta menas att man ska följa lagen och inte lägga in egna värderingar eller ta hänsyn till omständigheter som inte regleras genom lagen. Beslut får inte fattas utan att ärendet först har utretts. Utredningen ska bedrivas på ett objektivt sätt där även omständigheter som är till motpartens fördel ska beaktas. Det innebär till exempel att jävssituationer alltid ska undvikas för att beslutsfattarens objektivitet inte ska kunna ifrågasättas.

¹ LSO 3 kap 3§

3.3 Proportionalitetsprincipen

Krav om åtgärd måste stå i rimlig proportion till den säkerhetshöjande effekt den bedöms kunna ge. Detta innebär inte att den enskildes ekonomiska resurser sätter gränserna.

3.4 Förbud mot konsultverksamhet

RTJ arbetar för att höja brandsäkerheten genom rådgivning, utbildning, myndighetsutövning i form av tillsyn och tillståndsprövning samt genom att bistå medlemskommunernas byggavdelningar i deras myndighetsutövning i byggprocessen.

RTJ ska inte projektera brandskydd åt den enskilde men kan genom rådgivning klargöra vilken skyddsnivå som krävs för aktuell verksamhet. Det är viktigt att klargöra skillnaden mellan rådgivning och myndighetsutövning samt att tydliggöra RTJ:s roll i de fall RTJ bistår byggavdelningarna.

3.5 Kvalitet och professionalism

Tillsynsverksamheten och tillståndsprövningen ska präglas av ledorden *tydlighet* och *saklighet* och vara serviceinriktad med en tydlig myndighetsprofilering. För den enskilde ska det klart framgå vad myndigheten kräver och vad det står det enskilde fritt att välja.

4. Tillsynstyper

RTJ utför tillsyn regelbundet, vid behov och genom temafokusering². Som samlingsnamn för tillsyn som utförs vid behov och genom temafokusering har RTJ valt att behålla benämningen *annan tillsyn* som användes i den tidigare räddningstjänstlagstiftningen. Det innebär att all tillsyn som inte är planerad genom frist i verksamhetssystemet benämns som annan tillsyn.

Medlemskommunernas sotningsentreprenör utför *brandskyddskontroll* av fasta förbränningsanordningar och därtill hörande rökkanaler eller avgaskanaler samt skorstenar, tak och anslutande byggnadsdelar.

4.1 Regelbunden tillsyn

Med *regelbunden tillsyn* avses tillsyn i tillsynspliktiga objekt. Tillsyn i dessa objekt sker med intervall, sk frist, som bestäms utifrån verksamhetens risknivå. I kap 5-6 redogörs för intervall för regelbunden tillsyn.

Regelbunden tillsyn utförs i följande objektstyper:

- objekt som omfattas av kravet om skriftlig redogörelse³
- tillståndspliktiga objekt LBE
- objekt som klassats som farlig verksamhet (2:4 tillsyn)
- flerbostadshus tre våningar och högre (*bostadshustillsyn*)
- förskolor, tillfälliga boenden och publika lokaler som inte omfattas av krav på skriftlig redogörelse
- campinganläggningar med tillstånd enligt lag om hotell- och pensionatsrörelse⁴

² Med temafokusering avses tillsyn som utförs under en begränsad period då man särskilt fokuserar på en objektstyp (som normalt inte omfattas av regelbunden tillsyn), en speciell brandskyddslösning (för ett specifikt urval inom en objektstyp) eller en särskild hanteringsdel (brandfarlig eller explosiv vara).

³ SRVFS 2003:10 eller senare utgåva

⁴ Lag (1966:742) om hotell- och pensionatsrörelse

4.2 Annan tillsyn

Med *annan tillsyn* avses tillsyn som utförs då behov uppstår eller då myndigheten under en period fokuserar tillsynsarbetet på särskilt utvalda objektstyper. Exempel på tillfällen då annan tillsyn kan utföras:

- vid samordnad tillsyn med andra myndigheter
- vid misstanke om bristande brandskydd eller bristande hantering av brandfarlig eller explosiv vara
- om brand som föranlett räddningsinsats har inträffat
- vid utebliven skriftlig redogörelse
- remiss från medlemskommun gällande ansökan om utskänkningstillstånd enligt alkohollagen⁵
- remiss från medlemskommun gällande ansökan enligt plan- och bygglagen⁶ om bygglov vid ändrad eller ny verksamhet
- remiss från polismyndigheten gällande ansökan om tillstånd enligt ordningslagen⁷ eller enligt lagen om tillstånd att driva hotell- och pensionatsrörelse⁸
- tematillsyn (*tillsyn i objekt som inte omfattas av regelbunden tillsyn*)

4.3 Samplanerad tillsyn

I verksamheter som hanterar tillståndspliktig mängd brandfarlig eller explosiv vara utförs i regel tillsyn av båda lagstiftningarna (LSO och LBE) samtidigt. Sådan tillsyn benämns *samplanerad tillsyn*.

⁵ SFS 2010:1622

⁶ SFS 2010:900

⁷ SFS 1993:1617

⁸ SFS 1966:742

5. Tillsyn enligt LSO

5.1 Tillsyn skäligt brandskydd, LSO 2 kap. 2§

5.1.1 Omfattning

Brandskydd i byggnader och anläggningar ska vara tillräckligt bra i förhållande till den risk verksamheten genererar (skäligt brandskydd). Tillsyn av skäligt brandskydd avser kontroll av utrustning för släckning av brand och livräddning vid brand samt kontroll av övriga åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand.

Vid tillsynen kontrolleras att ägare och nyttjanderättshavare har tillräcklig kunskap om verksamhetens risker och hur brandskyddet är utformat samt att nödvändigt underhåll och erforderliga egenkontroller utförs. Detta kontrolleras vid tillsyn genom granskning och prövning av ägarens och nyttjanderättshavarens ledningssystem för systematiskt brandskyddsarbete samt genom stickprovskontroller av såväl tekniskt som organisatoriskt brandskydd.

5.1.2 Regelbunden tillsyn, tillsynsgrupper och frister

Praxis i många kommuner är att tillsynsplikten minst omfattar redogörelsepliktiga objekt. Utöver dessa är det även brukligt att kommunen beslutar om en lokal ambitionsnivå som innebär att tillsynsplikten omfattar fler tillsynsgrupper än enbart de redogörelsepliktiga.

Nedan redovisas de tillsynsgrupper som i Enköping och Håbo omfattas av regelbunden tillsyn. Förkortningen **SR** avser **redogörelsepliktig tillsynsgrupp** medan **LA** avser tillsynsgrupp som beslutats som **lokal ambitionsnivå**. För definitioner av begrepp som används för redogörelsepliktiga objekt hänvisas till aktuell föreskrift om skriftlig redogörelse. För byggnader som kan kategoriseras till flera tillsynsgrupper gäller alltid den kortaste fristen.

	Tillsynsgrupp	Frist
1	Vård, omsorg och kriminalvård (SR)	2 år
1.1	Inrättning för vård eller omsorg med fler än tre personer som har hjälpbehov vid utrymning.	
1.2	Låsta institutioner eller anstalter där de intagna är inlåsta ständigt eller under en viss tid.	
2	Vård, omsorg och kriminalvård (LA)	3 år
2.1	HVB-hem som inte omfattas av kravet på skriftlig redogörelse	
3	Förskoleverksamhet, skolverksamhet eller skolbarnomsorg (SR)	2 år
3.1	Förskolor, skolor eller skolbarnomsorg om verksamheten inte enbart är belägen i markplan och där fler än 15 barn eller ungdomar vistas samtidigt.	
3.2	Förskolor, skolor eller skolbarnomsorg i markplan där fler än 90 barn eller ungdomar vistas samtidigt.	
3.3	Förskolor, skolor eller skolbarnomsorg där fler än 5 funktionshindrade barn eller ungdomar med hjälpbehov vid utrymning i händelse av brand vistas samtidigt.	
4	Förskoleverksamhet, skolverksamhet eller skolbarnomsorg (LA)	3 år
4.1	Mindre förskolor, skolor eller skolbarnomsorg som inte omfattas av kravet på skriftlig redogörelse.	
5	Hotell och andra tillfälliga boenden (SR)	2 år
5.1	Byggnad för hotell, pensionat eller vandrarhem om byggnaden har platser för minst 9 gäster eller har minst 5 gästrum.	
5.2	Byggnad för elevhem eller förläggningar om byggnaden har platser för fler än 50 personer eller har fler än 25 förläggningsrum.	
6	Övriga tillfälliga boenden (LA)	3 år
6.1	Byggnader och lokaler som inte omfattas av kravet på skriftlig redogörelse om antalet sovande per byggnad överstiger 15 personer.	
7	Samlingslokaler (utom kyrkor) och andra publika lokaler (SR)	2 år
7.1	Samlingslokaler som används av fler än 150 personer.	
7.2	Restauranger och andra liknande verksamheter vilka har tillstånd att servera alkohol och där det finns platser för fler än 50 personer i samma lokal.	
7.3	Fritidsanläggningar där det finns platser för fler än 1 000 personer, helt eller delvis under tak.	
8	Samlingslokaler (kyrkor) (SR)	3 år
8.1	Kyrkor med plats för fler än 150 personer.	

9	Övriga publika lokaler (LA)	3 år
9.1	Butiker, varuhus och gallerior som inte omfattas av kravet på skriftlig redogörelse om den sammanlagda sällytan större än 1500 m ² .	
10	Industrier (SR)	4 år
10.1	Byggnader eller andra anläggningar där minst 20 personer är sysselsatta samtidigt i industriverksamheten.	
10.2	Byggnader eller andra anläggningar med en sammanlagd yta större än 2 500 m ² .	
10.3	Industrier för vilka krävs tillstånd enligt lagen (1988:868) om brandfarliga och explosiva varor.	
10.4	Industrier som omfattas av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.	
11	Industrihotell och övriga industri- och verkstadsbyggnader (LA)	5 år
11.1	Industrihotell samt övriga industri- och verkstadsbyggnader som inte omfattas av kravet på skriftlig redogörelse om den sammanlagda ytan är större än 1500 m ² .	
12	Byggnader eller anläggningar med stora kulturhistoriska värden (SR)	6 år
12.1	Byggnader som är byggnadsminnen eller kyrkliga kulturminnen enligt lagen (1988:950) om kulturminnen mm., med undantag för de byggnader uteslutande används som bostad.	
12.2	Byggnader som är statliga byggnadsminnen enligt förordningen (1988:1229) om statliga byggnadsminnen mm.	
12.3	Statliga museer och andra museer som är berättigade till bidrag enligt förordningen (1996:1598) om statsbidrag till regional kulturverksamhet.	
13	Byggnad eller anläggning vars utformning innebär stor risk för allvarliga skador vid brand (SR)	2 år
13.1	Byggnader med fler än 16 våningar ovan mark.	
13.2	Garage som har minst två plan under mark och en sammanhängande yta som är större än 2 000 m ² .	
14	Flerbostadshus (LA)	
14.1	Flerbostadshus tre våningar över mark	4 år
14.2	Flerbostadshus fyra våningar över mark eller högre	3 år
15	Campinganläggningar (LA)	
15.1	Tillståndspliktiga enligt lag om hotell- och pensionatsrörelse.	4 år

För byggnader och anläggningar med ett mycket bra tekniskt brandskydd och ett fullt fungerande organisatoriskt brandskydd kan fristen förlängas med två år. Beslut om att förlänga frist tas av objektets tillsynsförare.

5.1.2 Annan tillsyn, tematillsyn

Inför varje ny temaperiod inventeras antalet objekt inom objektstypen. Därefter utförs tillsynsbesök utifrån en på förhand fastställd skydds nivå. Om objektgruppen är för stor beslutar processägaren för Myndighetsutövning vilket urval som ska besökas för tillsyn.

Nedan redovisas de tillsynsgrupper som planeras för tematillsyn under mandatperioden.

Tillsynsgrupp	År
"Ta ifatt" och inventering inför kommande tematillsyn Objekt som inte tillsynades under 2018 pga begränsade resurser under året ⁹ Inventering av lokaler och verksamheter, ev urval för kommande tematillsyn	2019
Mindre publika lokaler Publika, obemannade solarium	2020
Bed and breakfast Mindre ej tillsynspliktiga ¹⁰ tillfälliga boenden avsedda för färre än 15 personer	2021
Övriga mindre publika lokaler Mindre ej tillsynspliktiga restauranger som inte är belägna i fristående byggnader	2022

5.2 Tillsyn skriftlig redogörelse, LSO 2 kap. 3§

5.2.1 Omfattning

Ägare av vissa byggnader eller anläggningar är tillsammans med nyttjanderättshavare skyldiga att lämna in skriftlig redogörelse över brandskyddet. Vid tillsyn av skriftliga redogörelser kontrolleras att skriftlig redogörelse har inkommit för redogörelsepliktiga objekt och att innehållet är korrekt.

Kontroll av att skriftlig redogörelse har inkommit för alla redogörelsepliktiga objekt utförs minst en gång under mandatperioden.

Tillsyn av skriftlig redogörelse utförs regelbundet i samband med tillsyn av skäligen brandskydd, hantering av brandfarlig vara eller vid tillsyn av farlig verksamhet. Sådan tillsyn omfattar registerkontroll av att skriftlig redogörelse inkommit för det aktuella tillsynsobjektet. Under tillsynsbesöket kontrolleras att inlämnade uppgifter är korrekta.

5.2.2 Regler för inlämning

RTJ tillämpar inte regelbunden frist för inlämnande av skriftliga redogörelser.

Fastighetsägare är istället skyldiga att lämna in skriftlig redogörelse vid förändringar som kan medföra påverkan på brandskyddet samt inför eller i samband med tillsynsbesök om tillsynsför rättaren bedömer att sådan redogörelse behövs. Exempel på omständigheter som medför krav om inlämnande av skriftlig redogörelse:

- ny fastighets- eller anläggningsägare
- ny nyttjanderättshavare
- bygglov- eller bygganmälanpliktig om- eller tillbyggnation har utförts
- omfattande ändring av byggnadens eller anläggningens brandskydd har utförts

⁹ En obemannad brandinspektörstjänst under stor del av året.

¹⁰ Med tillsynspliktiga avses objekt tillhörande tillsynsgrupp enligt kap 5.1.2 för vilka tillsyn genomförs regelbundet.

- ny verksamhet
- särskilt beslut av tillsynsför rättaren

5.3 Tillsyn farlig verksamhet, LSO 2 kap 4§

5.3.1 Omfattning

Ägare eller den som utövar en farlig verksamhet är skyldig att i skäligen omfattning hålla eller bekosta beredskap med personal och egendom, vidta nödvändiga åtgärder för att hindra eller begränsa skador samt att analysera de risker som den farliga verksamheten ger upphov till. Den som utövar verksamheten är också skyldig att underrätta länsstyrelsen, polisen och kommunen vid ett utsläpp eller överhängande fara för utsläpp av giftiga eller skadliga ämnen. Tillsyn avser kontroll av att det finns en beredskap som motsvarar den förhöjda risk som den farliga verksamheten medför. Med beredskap avses personal, materiel och utrustning samt anläggningstekniska åtgärder.

Vid tillsynen kontrolleras att ägare eller verksamhetsutövare har tillräcklig kunskap om verksamhetens risker och dess skyddsåtgärder och att man har en plan (nödlägesplan) för hur man ska underrätta berörda myndigheter vid ett utsläpp. Detta kontrolleras vid tillsyn genom granskning av riskanalys över anläggningen och dess nödlägesplan samt genom stickprovskontroller av övriga skyddsåtgärder. Det allmänna rådet om skyldigheter vid farlig verksamhet¹¹ används som stöd för tillsynen.

Tillsyn av farlig verksamhet görs i anläggningar där verksamheten är av sådant slag att den innebär fara för att en olycka ska orsaka allvarliga skador på människor eller i miljön.

5.3.2 Frist tillsyn farlig verksamhet

Tillsynsgrupp	Frist
Farlig verksamhet	1 år
Anläggning med verksamhet som av LST klassats som farlig verksamhet.	

5.4 Sotning och brandskyddskontroll, LSO 3 kap 4§

5.4.1 Omfattning

Kommunen ska i brandförebyggande syfte ansvara för rengöring (sotning) av fasta förbränningsanordningar och därtill hörande rökkanaler. Det samma gäller för imkanaler i restauranger, storkök och jämförbara utrymmen. Kommunen ska även ansvara för att dessa anordningar och anslutande byggnadsdelar kontrolleras från ett brandskyddsperspektiv (brandskyddskontroll). Sotning utförs i syfte att förebygga brand medan brandskyddskontroll utförs i syfte att upptäcka fel och brister i anläggningen.

Vid sotning av eldstäder, rökkanaler och imkanaler rengörs alla delar där sot eller annan beläggning kan avsättas i sådan omfattning att risken för brand och brandskador minimeras. Vid brandskyddskontroll prövas anläggningens funktion och egenskaper utifrån brandskyddssynpunkt. I huvudsak kontrolleras att anläggningen överensstämmer med de krav som gällde då anläggningen togs i bruk. Den enskilde har det primära ansvaret för sitt brandskydd och ska vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand.

¹¹ MSBFS 2014:2 eller senare utgåva

Kommunen beslutar om frist för sotning medan brandskyddskontroller ska utföras i enlighet med nationellt beslutad frist enligt föreskrift och allmänt råd om rengöring och brandskyddskontroll¹².

Sotning ska i möjligaste mån samordnas med brandskyddskontroll vilket innebär att minst ett sotningstillfälle ska ske samtidigt som brandskyddskontrollen.

5.4.2 Sotning, frister

Praxis i många kommuner är att sotning utförs i enlighet med de frister som föreslås i det allmänna rådet om rengöring och brandskyddskontroll. Nedan redovisas de frister för sotning som tillämpas i Enköping och Håbo.

Övervakad värmecentral	Frist
Panna som ingår i en värmecentral som står under kontinuerlig övervakning av kvalificerad driftsledare	3 år
Fasta bränslen	
Konventionella pannor	3 ggr/år
Panna med keramisk inklädnad i förbränningskammaren eller motsvarande konstruktion för effektiv förbränning av bränslet och där pannan är ansluten till ackumulatortank eller motsvarande anordning.	2 ggr/år
Panna där eldning sker med träpellets eller annat från sotbildningssynpunkt motsvarande bränsle och där eldningsapparaten är speciellt konstruerad för effektiv förbränning av bränslet.	1 år
Flytande bränsle	
Panna där eldning sker med tung eldningsolja eller annat från sotbildningssynpunkt motsvarande bränsle.	3 ggr/år
Panna där eldning sker med lätt eldningsolja eller annat från sotbildningssynpunkt motsvarande bränsle och pannans märkeffekt överstiger 60 kW.	1 år
Panna där eldning sker med lätt eldningsolja eller annat från sotbildningssynpunkt motsvarande bränsle och pannans märkeffekt uppgår till högst 60 kW.	2 år
Kökspisar, ugnar och jämförbara förbränningsanordningar för matlagning om eldning sker i större omfattning än för enskilt hushållsbehov	
Eldstad där eldning sker med fast bränsle, tung eldningsolja eller annat från sotbildningssynpunkt motsvarande bränsle.	6 ggr/år
Eldstad där eldning sker med lätt eldningsolja eller annat från sotbildningssynpunkt motsvarande bränsle.	1 år

¹² MSBFS 2014:6 eller senare utgåva

Lokaleldstäder och kökspisar, ugnar och jämförbara förbränningsanordningar för matlagning om eldning sker enbart för enskilt hushållsbehov	
Eldstad som utgör den huvudsakliga källan för uppvärmning av det rum där eldstaden är uppställd eller för matlagning.	1 år
Eldstad som <i>inte</i> utgör den huvudsakliga källan för uppvärmning av det rum där eldstaden är uppställd eller för matlagning.	3 år
Eldstad som är belägen i fritidshus.	3 år
Imkanaler i restauranger eller andra större kök	
Imkanaler i restauranger eller andra större kök med matlagning	3 ggr/år
Imkanaler i kök som endast används för uppvärmning av mat eller liknande verksamhet.	1 år

5.4.3 Undantag från sotning och beslut om ändrad sotningsfrist

Om eldning inte skett mellan två sotningstillfällen kan undantag från sotning medges. Anmälan om undantag från sotning ska i god tid innan nästa sotningstillfälle och lämnas till kommunens sotningsentreprenör. Om anmälan om undantag från sotning inkommit mindre än 14 dagar innan planerad sotning har sotningsentreprenören rätt att debitera sotning enligt gällande taxa.

Den enskilde har rätt att ansöka om ändrad sotningsfrist. Ansökan om ändrad sotningsfrist lämnas till kommunens sotningsentreprenör som utifrån ett brandskyddsperspektiv bedömer och beslutar om sotningsfristen kan ändras.

5.4.4 Sotning på egen fastighet

En fastighetsägare har rätt att ansöka om att själv få sota eller låta någon annan utföra sotning¹³, "egensotning", på den egna fastigheten. Ansökan om medgivande om egen sotning lämnas till RTJ som i samråd med kommunens sotningsentreprenör bedömer om den enskilde kan utföra sotning på ett från brandskyddssynpunkt betryggande sätt. Den enskilde måste visa att han/hon har rätt utrustning, kompetens och har fysisk förmåga att utföra sotningen själv. Prövning av ansökan om egen sotning sker i enlighet med aktuellt allmänt råd om rengöring och brandskyddskontroll.

5.4.5 Brandskyddskontroll, frister

För frister för brandskyddskontroll hänvisas till aktuell föreskrift¹⁴ om rengöring och brandskyddskontroll som beslutats av MSB.

6. Tillsyn enligt LBE

6.1 Tillsyn hantering och överföring, LBE 6-11§§

6.1.1 Omfattning

Den som hanterar brandfarliga eller explosiva varor är skyldig att hantera dessa varor på ett betryggande sätt. Tillsyn avser kontroll för att säkerställa att den som hanterar

¹³ En kommun får medge att en fastighetsägare utför eller låter annan utföra sotning på den egna fastigheten (LSO 3 kap 4§)

¹⁴ MSBFS 2014:6 eller senare utgåva

brandfarliga eller explosiva varor har vidtagit de åtgärder och försiktighetsmått som behövs, att riskerna har utretts på ett tillfredställande sätt, att byggnader och hanteringsanordningar har utförts och placerats på ett betryggande sätt samt att kompetenskravet, föreståndarkravet, förvaringskravet och förpackningskravet uppfylls.

Vid tillsynen kontrolleras att den som hanterar brandfarliga eller explosiva varor har tillräcklig kunskap om de risker som hanteringen medför och den lagstiftning som reglerar hanteringen samt att nödvändiga skyddsåtgärder vidtagits och att erforderliga egenkontroller utförs.

Tillsyn av brandfarliga varor omfattar granskning av riskutredning och explosionskyddsdocumentation samt stickprovskontroll av tekniska och organisatoriska skyddsåtgärder på hanteringsstället. Tillsyn av explosiva varor omfattar stickprovskontroll av tekniska och organisatoriska skyddsåtgärder på hanteringsstället.

I samband med tillståndsansökan utförs tillsyn (avsynning) som en del av tillståndsprocessen.

6.1.2 Tillsynsgrupper och frist

Praxis i många kommuner är att tillsynsplikten omfattar tillståndspliktig hantering. Tillståndsplikten för brandfarliga varor regleras i nationell föreskrift¹⁵. Tillståndsplikt för explosiva varor omfattar enligt lagstiftningen all hantering.

Nedan redovisas de tillsynsgrupper som i Enköping och Håbo omfattas av regelbunden tillsyn. För definitioner av begreppet publik verksamhet hänvisas till föreskrift om tillståndspliktig hantering. För hantering inomhus utförs normalt även tillsyn av brandskyddet med stöd av LSO (samplanerad tillsyn) vilket innebär att objektet kan kategoriseras till flera tillsynsgrupper. Vid sådan hantering gäller alltid den kortaste fristen.

¹⁵ MSBFS 2013:3

	Tillsynsgrupp	Frist
1	Hantering brandfarliga varor i publik verksamhet	2 år
1.1	Inrättning för vård eller omsorg som hanterar tillståndspliktig mängd brandfarliga varor.	
1.2	Skolverksamhet som hanterar tillståndspliktig mängd brandfarliga varor.	
1.3	Restaurang som hanterar tillståndspliktig mängd brandfarliga varor.	
1.4	Övrig publik verksamhet som hanterar tillståndspliktig mängd brandfarliga varor.	
2	Hantering brandfarliga varor i icke-publik verksamhet	4 år
2.1	Yrkesmässig verksamhet som hanterar tillståndspliktig mängd brandfarliga varor.	
3	Hantering explosiva varor (fyrverkerier) i publik verksamhet	1 år
3.1	Försäljnings- och lagerlokal som tillhandahåller fyrverkerier till försäljning.	
4	Hantering explosiva varor (ammunition) i publik verksamhet	3 år
4.1	Försäljnings- och lagerlokal som tillhandahåller ammunition till försäljning.	
5	Hantering explosiva varor i icke-publik verksamhet, mkt liten omfattning	7 år
5.1	Förvaring < 25 kg pyrotekniska artiklar, riskgrupp 1.3-1.4	
6	Hantering explosiva varor i icke-publik verksamhet	5 år
6.1	Övrig hantering av explosiva varor, riskgrupp 1.1.	

För hanteringsplatser med mycket god skyddsnivå och synnerligen väl ordnad hantering kan fristen förlängas med två år. Beslut om att förlänga frist tas av objektets tillsynsför rättare.

7. Tillsyn volymmål

För att regelbundet besöka de tillsynspliktiga objekten utför RTJ i genomsnitt ca 180 planerade tillsynsbesök per år. Utöver dessa tar RTJ höjd för att även utföra annan tillsyn i form av planerade tematillsyner och oplanerade tillsynsbesök pga misstanke om brist. Den årliga tillsynsproduktionen fördelas normalt enligt nedan:

Antal	Typ
180	Regelbunden tillsyn (planerad fristad tillsyn)
30	Annan tillsyn av typ tematillsyn (planerad ej fristad tillsyn)
10	Annan tillsyn pga misstanke om brist (oplanerad tillsyn) (brandskydd eller bristande hantering brandfarliga varor eller explosiva varor)
220	Totalt antal per år

Dimensionerande årlig tillsynsproduktion

Processägaren för processen Myndighetsutövning kan omfördela tillsynsfördelningen under förutsättning att det totala volymmålet inte underskrider angiven årlig tillsynsproduktion.

Utöver den årliga tillsynsproduktionen utförs även annan tillsyn i form av samordnad tillsyn i krogmiljö. Sammankallande för dessa tillsyner är medlemskommunernas socialförvaltningar. Under ett tillsynstillfälle utförs tillsynsbesök hos flera olika verksamhetsutövare. RTJ representeras under dessa tillsyner av jourhavande insatsledare. Även denna tillsynstyp registreras i verksamhetssystemet men ingår inte i den planerade tillsynsproduktionen.

8. Uppföljning av tillsynsverksamheten

Uppföljning av tillsynsverksamheten genomförs löpande upp under året. En årlig utvärdering genomförs efter verksamhetsåret. Utvärderingen dokumenteras i årsrapport för tillsyn. Processägare Myndighetsutövning ansvarar för uppföljning och utvärdering.

9. Tillståndsprövning enligt LBE

Den som hanterar brandfarliga eller explosiva varor i tillståndspliktig mängd är skyldig att ha tillstånd för det. Tillståndsplikten regleras genom lag¹⁶. Tillståndet ska tidsbegränsas.

9.1 Tillståndstider brandfarliga varor

Tillstånd ska begränsas i tid¹⁷. Det är vanligt att tillstånd tidsbegränsas till 10 år¹⁸. Denna praxis följs med undantag av brandfarlig gas i publik verksamhet där kortare tidsbegränsning har valts som lokal ambitionsnivå.

Nedan redovisas de tillståndstider som tillämpas i Enköping och Håbo.

Tillståndsgrupp	Tillståndstid
Publik verksamhet:	
Enbart lösa behållare	6 år
Tankstationer ¹⁹ med både lösa behållare samt cisterner i och ovan mark	10 år
Enbart cistern i och ovan mark	10 år
Icke-publik verksamhet:	
Oavsett omfattning och behållartyp	10 år

I enstaka fall kan beslut om kortare tillståndstid tillämpas. Sådana beslut ska utförligt motiveras.

¹⁶ 16 § LBE

¹⁷ 19§ LBE

¹⁸ MSB handbok om tillstånd till hantering av brandfarliga gaser och vätskor

¹⁹ Anläggning för tankning av motorfordon eller båtar, se MSBFS 2011:8

9.2 Tillståndstider explosiva varor

Tillståndsgrupp	Tillståndstid
Publik verksamhet:	
Fyrverkeriförsäljning, tillståndshavare första ansökan*	1 år
Fyrverkeriförsäljning, tidigare tillståndshavare	4 år
Icke-publik verksamhet:	
Övrig hantering explosiva varor, tillståndshavare första ansökan*	1 år
Övrig hantering explosiva varor, tidigare tillståndshavare	5 år
Förvaring < 25 kg pyrotekniska artiklar, riskgrupp 1.3-1.4 (stenspräckare)	8 år

*För ny tillståndshavare tillämpas ett års provotid, därefter omprövas tillståndet. Om det efter provotiden inte framkommer särskilda hinder medges längre tillståndstid. Denna provotid tillämpas dock inte för begränsad hantering av sk stenspräckare och därtill hörande tändsatser om hanteringen underskrider 25 kg.

I enstaka fall kan beslut om kortare tillståndstid tillämpas. Sådana beslut ska utförligt motiveras.